

تاریخ ایران در پنج قرن اخیر

محمد رضا ابریشمی

فرشاد ابریشمی، محمدرضا ۱۳۶۱ -	
تاریخ ایران در پنج قرن اخیر / محمدرضا ابریشمی	
تهران: ابریشمی، ۱۳۸۶	
۲۵-۵-۸۹۷۱-۹۶۴-۹۷۸ فبا	۴۴ ص.
DSR10-۷-۲۴	ایران - تاریخ
۱۰۲۹۵۷۸	۹۵۵۱

تاریخ ایران در پنج قرن اخیر

نویسنده.....	محمدرضا ابریشمی
حروفچین.....	فهیمة شورگنتی
صفحه آرای.....	رعنا خـزاعی
مدیر تولید.....	فرید ابریشمی
لیتوگرافی.....	قاسـمـلو
چاپ.....	اتـمـحـاد
نوبت چاپ.....	اول..... ۱۳۸۶
شمارگان.....	۲۲۰۰ نسخه
قیمت.....	۸۰۰ تومان
شابک.....	۹۷۸-۹۶۴-۸۹۷۱-۲۵-۵

ناشر: ابریشمی فر تهران - آریاشهر فردوس پ ۲۹ تلفکس ۴۴۰۵۶۷۶۶

آدرس مکاتبه ای - تهران - صندوق پستی ۳۸۶-۱۳۴۴۵

حق چاپ محفوظ است

پیشگفتار

از زمانی که دوره نهصد ساله ملوک الطوائفی ایران خاتمه یافته و سلسله صفویه ایران را به صورت یک کشور مستقل و واحد درآورد ما تمام تاریخ جالب و پرهیجان و عبرت انگیز این مدت را در این جا برای شما خلاصه کردیم.

شهریور ۱۳۲۰ و بحران سیاسی بعد از آن که حیات ملی ما را تهدید کرد، ما را به یاد آن می اندازد که در تاریخ گذشته ایران بارها این قبیل بحرانهای شدید روی داده و غالباً ایران توانسته است به وضع معجزه آسایی از آنها رهائی یابد و قدرت و عظمت خود را تجدید کند.

از لحاظ تاریخی و سیاسی نمی توان گفت که کشور ایران به صورتی که اکنون است فقط ۵۰۰ سال است وجود دارد زیرا از دوران اسلام تا آغاز سلطنت صفویه در حقیقت هیچ وقت کشور ایران از صورت ملوک الطوائفی و حکومت های محلی بیرون

نیامد، و اگر هم روزی چند از این وضع خلاص شد برای آن بود که جزئی از امپراطوری یک سلسله خارجی محسوب گردد.

حکومت های غزنوی و خوارزمشاهی و سلجوقی و مغول که هر یک روزگاری چند بر ایران حکم فرمائی کردند هیچ کدام ایرانی خالص نبودند، و ایران هم بدان معنی که اکنون از این نام مستفاد می شود وجود نداشت. از دوره هخامنشیان و ساسانیان به بعد برای اولین دفعه فقط سلسله بزرگ صفوی توانست ایران مستقل «ایرانی» را زنده کند و آن را به صورت کشوری مستقل درآورد که در تمام دنیا به نام «ایران» نامیده می شود.

در این مناسبت ما بیهوده ندانستیم که تاریخ این ۵۰۰ ساله را به صورت تاریخ پادشاهان چهارصدساله اضافه کنیم تا معلوم شود در این مدت کشور ایران چه دوره های بلند و پستی را طی کرده و چه تحولات بزرگ و حوادث عجیب و فراز و نشیب ها به خود دیده است.

در این مدت بیست و یک پادشاه ایرانی و دو پادشاه غیر ملی
در این کشور سلطنت کرده اند. یعنی حد متوسط سلطنت هر پادشاه
نزدیک بر بیست سال بوده است.

طولانی ترین این سلطنت ها، سلطنت شاه طهماسب صفوی
است که ۵۳ سال طول کشید. سپس سلطنت ناصرالدین شاه که
۴۹ سال به طول انجامید.

کوتاهترین آنها سلطنت یک ساله شاه اسماعیل دوم
پسر همین شاه طهماسب بود. سلطنت صفویه ۲۲۸ سال، سلطنت
نادر ۱۲ سال، سلطنت کریم خان زند ۲۰ سال، سلطنت سلسله
قاجار ۱۴۰ سال، پهلوی ۵۳ سال.

از بیست و سه پادشاه ایران که در این مدت پانصد سال به
سلطنت رسیدند، ۱۷ پادشاه به مرگ طبیعی مردند و شش پادشاه
(شاه سلطان حسین، محمود افغان، اشرف افغان، نادر شاه،
آغامحمد خان، ناصرالدین شاه) کشته شدند.

شش پادشاه موقعی وفات یافتند که پادشاه نبودند (شاه سلطان حسین، اشرف افغان، محمدعلی شاه، احمدشاه، رضاشاه و محمدرضا پهلوی) ۱۷ نفر دیگر هنگام مرگ پادشاه ایران بودند. بزرگترین توسعه کشور ایران در این دوران ۵۰۰ ساله در زمان نادرشاه افشار صورت گرفت، زیرا به موجب پیمانی که بین پادشاه ایران و پادشاه هندوستان منعقد شد، مرز شرقی ایران رود سند تعیین گردید، در همین موقع ایران در سمت شمال ترکمنستان و قفقاز و گرجستان را تا دریند شامل می شد و در مغرب بغداد و موصل و بصره در تصرف ایران بود.

کمترین مساحت خاک ایران مربوط به دوران ناصرالدین شاه به بعد است، زیرا از زمان فتحعلی شاه تا آخر ناصرالدین شاه، ایران، افغانستان و بلوچستان و ترکستان و قفقاز و قسمت شرقی عراق را از دست داد و نزدیک بود در سالهای ۱۹۰۷ و ۱۹۱۹ حتی استقلال خود را از دست بدهد.

محمدرضا ابریشمی

هجدهم اسفندماه ۱۳۸۵